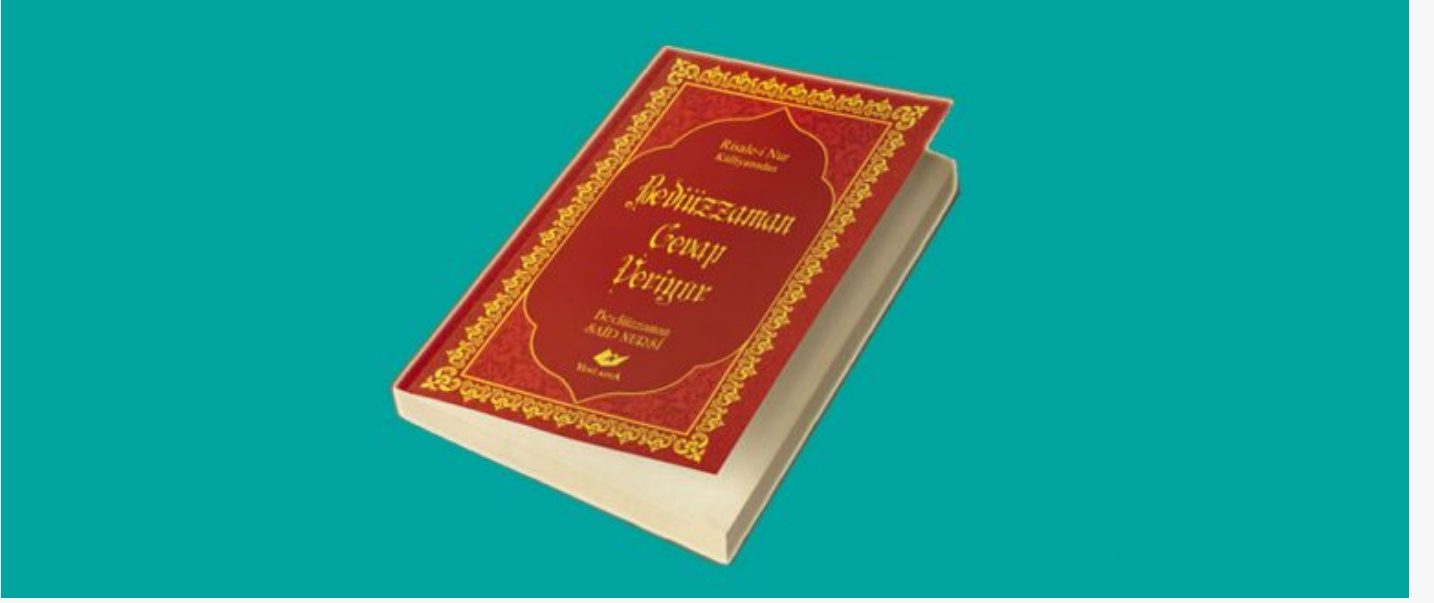

İlim türleri, ilham ve Risale-i Nur

Kur'ân ilimlerinde uzman olan müçtehid, müceddid, müfessir ve alimlerin tesbitlerine göre, insan aklının ilim denizinden aldığı bilgi iki türlüdür: Kesbi ve vehbî.

1- Kesbi ilim: Allah'ın tabiata koyduğu "kevnî kanunlar" çerçevesinde çalışarak elde edilebilecek bilginin, ilmin üç derecesi vardır:

"İlmel-yakîn" (ilim seviyesinde kesin bilgi),

"Aynel-yakîn" (müşahede-gözlem seviyesinde kesin bilgi)

"Hakkal-yakîn" (tecrübe, kalb-sezgi, vicdan ve kanaat-i katiye seviyesinde kesin bilgi)

2- Vehbî ilim: Bâzı mânevî özelliklere haiz özel kişilere, özel olarak hibe edilen ve "ilm-i ledün" denen gizli, hâfî, bâtinî, gaybî (tabii ki, izafi gaybi) ilim, bilgi.

Ledün ilminin hakikati, Kehf Sûresinde, 60-82. âyetlerinde, Hz. Mûsâ-Hz. Hızır'ın (as) arasında geçen olayda dikkate sunulur. İsmi de 65. âyette geçen "ledün" kelimesinden alır. Ayetin meali şöyledir:

"Derken kullarımızdan bir kul buldular ki, biz ona katımızdan bir rahmet vermiş, kendisine tarafımızdan bir ilim öğretmiştik."1

Arapça metni şöyle: "Ledünna ilmen", yani, "Ledun ilmini öğretmiştik" şeklindedir.

Kur'ân'da, arıya ilham edildiği ifade edilir: Rabbin, bal arısına şöyle ilham etti: "Dağlardan, ağaçlardan ve insanların yaptıkları çardaklardan (kovanlardan) kendine evler edin."2

Bediüzzaman, "ilham" meselesine şöyle bir açılım getirir: Hayvanattan tut, tâ melâikelere, tâ insanlara, tâ herkese bir nevi ilhama ve sünuhata mazhar oldukları, ehl-i fen ve ehl-i ilim ittifak etmişler."3

Dipnotlar:

1-Kehf Sûresi, 65

2- Nahl Suresi, 68.

3-Bediüzzaman Said Nursî, Emirdağ Lâhikâsı, s. 361.